Súd:	Okresný súd Pezinok
Spisová značka:	48C/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1722202304
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Radovan Hvizdoš
ECLI:	ECLI:SK:OSPK:2023:1722202304.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok v konaní pred sudcom JUDr. Radovanom Hvizdošom, v spore žalobcov 1/ U.. W.Á. Z., narodený XX. A. XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX Z., 2/ Z.. P. K., narodený XX. O. XXXX, trvale bytom D. XXXX/XB, XXX XX A., 3/ E.. O. L., narodený XX. O. XXXX, trvale bytom E. XXXX/XXX, XXX XX A., 4/ Z.. I.. A. T., narodený X. B. XXXX, trvale bytom I. Č.. XXXX, XXX XX I., 5/ E.. O. L., narodený X. W. XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., 6/ D.. O. Š., narodený XX. W. XXXX, trvale bytom U. Č.. X, XXX XX P. a 7/ A.. I.. Z. I., narodený XX. O. XXXX, trvale bytom A. X, XXX XX Z., všetci právne zastúpení Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice - mestská časť Myslava, IČO: 54 725 542, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy jednotlivo 5.000,- eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1./ sumu 3.000,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2./ sumu 5.000,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3./ sumu 3.500,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4./ sumu 2.500,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 5./ sumu 3.000,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

VI. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 6./ sumu 4.000,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

VII. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 7./ sumu 3.000,- eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

VIII. V prevyšujúcej časti žaloby zamieta.

IX. Priznáva žalobcovi 1. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

X. Priznáva žalobcovi 2. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

XI. Priznáva žalobcovi 3. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

XII. Priznáva žalobcovi 4. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

XIII. Priznáva žalobcovi 5. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

XIV. Priznáva žalobcovi 6. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

XV. Priznáva žalobcovi 7. voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ - 7/ doručili tunajšiemu súdu skutkovo a právne obdobné žaloby, ktorými sa domáhajú voči totožnému subjektu nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy 5.000,- eur a náhrady trov konania. Konania boli vedené samostatne pod sp. zn. 48 C 18/2022 až 48 C 24/2022.

2. Žaloby zhodne odôvodnili každý jeden tým, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby v Pezinku a okolí. Voči žalovanému si uplatňuje nárok ako náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES zo 04. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj ako „Smernica"), v dôsledku čoho vzniká žalobcovi škoda. Týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pracovná pohotovosť (t. j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného" týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Žalobcovia poukázali na úniovú úpravu pracovného času zamestnancov obsiahnutú v Smernici, ktorej základným cieľom je zaručiť lepšiu ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov garantovaním minimálneho denného a týždenného času odpočinku, primeraných prestávok v práci ako aj stanovením maximálneho týždenného pracovného času. Smernica stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín (čl. 6 písm. b) Smernice). Napriek tomu, že príloha č. 4 k zákonu č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore") uvádza, že do jej znenia bola prebratá Smernica, znenie jeho príslušných ustanovení túto skutočnosť nepotvrdzuje. Žiadne ustanovenie uvedeného zákona nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva. V tomto smere sa Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore odlišuje od ust. § 96 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej aj „Zákonník práce"), ktorý Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora EÚ zohľadňuje. Zákonník práce, však na právnu kvalifikáciu pohotovosti príslušníkov Hasičského zboru nemožno použiť. Každý žalobca v jeho žalobe tvrdil, že v jeho prípade boli splnené úniové podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie jeho práva garantovaného čl. 6 písm. b) Smernice, z ktorých vyplýva jeho nárok na náhradu škody. Svoje právo opieral o judikatúru Súdneho dvora EÚ, najmä o rozsudok vo veci G. Fuß (C-429/09), pričom mal za to, že v jeho prípade došlo k splneniu troch podmienok založenia zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie jeho práva podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Každý žalobca mal za to, že v jeho prípade treba za primeraný odpočinok v zmysle Smernice považovať taký, ktorý by mal nasledovať po 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného úniového týždenného pracovného času podľa Smernice sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Analýza slovenského právneho poriadku podľa žalobcu potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcom a ani pravidlá použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. Každý žalobca mal za to, že v jeho prípade vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal každý žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinového týždenného pracovného času), ako aj z podmienok jeho uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§ 11 až 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „Občiansky zákonník"), nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva. Každý žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. §

13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom uviedol, že súd priznáva peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na základe vlastnej úvahy pri zohľadnení všetkých okolností prípadu a do úvahy je potrebné brať primeranosť takto poskytovanej náhrady, ktorou sa má zabezpečiť účinné zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy.

3. Na základe výzvy súdu zo 16. januára 2023 žalobcovia doručili súdu podanie označené ako „Doplnenie žaloby na výzvu súdu“, ktorým každý jeden doplnil svoju žalobu o konkrétne kalendárne týždne v rozhodnom období, v ktorých došlo k prekročeniu maximálneho prípustného týždenného času, vrátane súčtu odpracovaných hodín s osobitným označením času služobnej pohotovosti s fyzickou prítomnosťou na pracovisku.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe (v zásade identické vo vzťahu ku všetkým žalobcom) žiadal, aby súd konanie z procesných dôvodov zastavil a v prípade, že sa nestotožní s procesnými námietkami žalovaného, tak žiadal, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaný v prvom rade namietol nedostatok právomoci slovenských súdov predmetnú vec prejednať a rozhodnúť, nakoľko mal za to, že do kompetencie vnútroštátnych súdov nepatrí posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie. Žalovaný uviedol, že žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, nakoľko došlo k nesprávnemu prebratiu Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalovaný mal za to, že Smernicu nemožno aplikovať na prejednávaný prípad, nakoľko Smernica sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Z toho dôvodu mal žalovaný za to, že Smernica sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, a preto jej ustanovenia nemohli byť porušené, ako to tvrdia žalobcovia. Žalovaný mal za to, že štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR, v rámci ktorej vykonávajú zásahovú činnosť, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti v čl. 2 ods. 2 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, na ktorú Smernica v čl. 1 ods. 3 odkazuje, nakoľko úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“, keďže okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi plnia aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Žalovaný ďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu, nakoľko žalobcovia nezažalovali svojho zamestnávateľa ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor. Podľa žalovaného mal každý žalobca, ak mal za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, svojho nadriadeného na túto skutočnosť upozorniť a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, na ktoré sa odvoláva v žalobe. Podľa žalovaného boli žalobcovi za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti vyplatené príslušné zložky príjmu resp. poskytnuté náhradné voľno. Podľa žalovaného nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný uviedol, že Smernica bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného Zákonom o Hasičskom a záchrannom zbore. Žalovaný mal za to, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia bola Smernica transponovaná správne. Žalovaný dal do pozornosti súdu, že jednotlivé ustanovenia Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore (najmä ust. § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, 2, 3 a § 92 ods. 1) definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru SR ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Zo Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a štátna služba nadčas podľa § 92 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore. Ustanovenia Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe. Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za časť

tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Ust. § 92 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore len vystihuje časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase pritom podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2016, na ustanovenia ktorej žalovaný odkázal a mal za to, že jednak ustanovenia Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore ako aj ustanovenia platnej kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR plne transponovali čl. 2 ods. 1 Smernice. Pokiaľ ide o transponovanie čl. 6 Smernice žalovaný uviedol, že podľa Smernice priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice stanovuje na účely ustanovenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov alebo ak je to v kolektívnej zmluve uvedené, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný pracovný čas odpočinku alebo vo výnimočných prípadoch, kde to z objektívnych dôvodov nie je možné, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne (ust. § 85), pričom podľa ust. § 91 ods. 3 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Žalovaný dal súdu do pozornosti, že služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne, pričom pri takto určenom pracovnom čase nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín a celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. V zmysle platnej kolektívnej zmluvy hasiči vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom, výkon štátnej služby majú v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo majú služobný čas rozvrhnutý na 16,5 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7,5 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov. Na základe uvedeného mal žalovaný za to, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, v príslušných ustanoveniach Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a Kolektívnych zmluvách sú dostatočne ustanovené počty hodín služobného času hasičov, a preto mal žalovaný za to, že Smernica bola pokiaľ ide o čl. 6 Smernice transponovaná správne. Smernica podľa žalovaného umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania článku 6 Smernice za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, ako je to v tomto prípade, keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Žalovaný poukázal na to, že žiaden žalobca neosvedčil, žeby mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalovanému nebolo zrejmé, ako mohla žalobcovi vzniknúť ním uplatnená škoda, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol každý žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný dal do pozornosti, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade každý žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Pri takto nariadenej služobnej pohotovosti majú príslušníci Hasičského a záchranného zboru SR v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ im vytvára podmienky vhodné na odpočinok. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť a mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Žalobcovia nemusia byť bdelí a aktívni počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Podľa žalovaného žiaden žalobca nijakým spôsobom neprejavil svoju nevôľu so súčasným stavom, čím by mohol obmedziť rozsah škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť. Žiaden žalobca podľa žalovaného neuviedol konkrétne skutočnosti, čím a aká škoda mu bola spôsobená. S plánovaným rozvrhom služobného času je každý žalobca každý mesiac oboznámený najneskôr 3 dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca a žiaden žalobca počas svojho pôsobenia v Hasičskom a záchrannom zbore SR nijakým spôsobom nenamietal rozvrh služobného času. Žalovaný na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019 v rovnakej právnej veci, ktorý bol potvrdený

rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 15Co/6/2023-313 zo dňa 24.11.2020. Žalovaný taktiež poukázal na to, že každý žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru SR a bol oboznámený s plánovaným rozvrhom služobného času a so všetkými internými predpismi a kolektívnymi zmluvami. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovia požadujú považoval žalovaný za zjavne neprimeranú, a to najmä s ohľadom na porovnanie tejto výšky s výškami náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podľa žalovaného neporovnateľne vyššia. Žalovaný mal za to, že žalobcovia neodôvodnili výšku požadovanej peňažnej náhrady. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalovaný namietal tvrdenia žalobcu o prekračovaní pracovného času, nakoľko toto by platilo len vtedy, ak by nikdy nevyužil možnosť dovolenky, dodatkovej dovolenky, rekondičných pobytov, voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy a pod. Žalovaný ďalej namietol premlčanie všetkých žalobcom uplatnených nárokov predchádzajúcich lehote 3 rokov pred podaním žaloby.

5. Žalobcovia v identických vyjadreniach k vyjadreniu žalovaného (replika) uviedli, k námietke žalovaného týkajúcej sa vecnej pôsobnosti Smernice že významom a výkladom čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci sa zaoberali viaceré rozsudky Súdneho dvora EÚ, výklad ktorých je všeobecne záväzný a s ktorými je tvrdenie žalovaného v nesúlade. Žalobcovia poukázali na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Pffeifer (C-397/01), Personalrat der Feuerwehr Hamburg (C-52/04), R. Matzak (C-518/15). Žalobcovia nesúhlasili s tým, žeby sa Smernica nevzťahovala na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom SR. Pokiaľ ide o námietku právomoci vznesenú žalovaným, žalobcovia uviedli, že spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory, čo podporuje aj judikatúra Súdneho dvora EÚ. K námietke žalovaného týkajúcej sa nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalobcovia uviedli, že žalovaným je Slovenská republika, ktorá je po vstupe do Európskej únie zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. Za Slovenskú republiku pritom koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor SR. Žalobcovia mali za to, že výklad žalovaného o tom, akým spôsobom bola Smernica do slovenského právneho poriadku transponovaná nespĺňa požiadavky úniového práva, nakoľko je len formálny a nedosahuje sa ním požadovaný výsledok, t. j. zabezpečenie 48-hodinového priemerného služobného času pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR. Žalovaný svoje tvrdenie o správnej transpozícii Smernice opiera podľa žalobcov iba o formálne premietnutie požiadaviek jej čl. 2 ods. 1 do Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, má za to, že ustanovenia tohto zákona a kolektívnych zmlúv plne transponujú čl. 2 ods. 1 Smernice, avšak praktickým dôsledkom aplikácie Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore je podľa žalobcu výsledok, ktorý negarantuje 48 hodinový pracovný čas pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR. Žalobcovia ďalej uviedli, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času, nie je považovaná za výkon štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, ak k nej bude privolaný. Smernica však podľa žalobcu neupravuje žiadnu „prechodnú“ kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku ako Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku. Ustanoveniam Smernice by podľa žalobcu bolo možné vyhovieť len, ak by sa pracovná pohotovosť hasiča na pracovisku považovala za súčasť jeho pracovného času. Ustanovenia Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore sú tak podľa žalobcu aj v rozpore s definíciou pracovného času podľa čl. 2 ods. 1 Smernice. Žalobcovia mali teda za to, že nakoľko služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 hodín týždenne. Aj pokiaľ ide o transponovanie čl. 6 Smernice mali žalobcovia za to, že žalovaný len popísal, akým spôsobom sa viaceré ustanovenia Smernice premietli do Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a keďže sa tak po legislatívnej stránke stalo, má za to, že „dotknuté právne predpisy transponovali čl. 6 Smernice správne“. Žalobcovia mali za to, že žalovaný sa podrobne zaoberal vo svojom vyjadrení zákonnou úpravou služobnej doby v rámci referenčného obdobia, avšak nereagoval na kľúčový problém, t. j. či aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Podľa žalobcov tento záväzok platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Na základe uvedeného, ak štát nie je schopný zabezpečiť 48-hodinový priemerný týždenný

pracovný čas v rámci stanoveného referenčného obdobia, dostáva sa do rozporu s požiadavkou v čl. 6 písm. b) Smernice. Žalobcovia mali pritom za to, že Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore neupravuje mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených šesťmesačných referenčných období. Žalobcovia mali za to, že Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore nesprávne transponoval Smernicu, nakoľko za súčasť pracovnej (služobnej) doby hasičov považuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice. Súčet „riadnej“ služobnej doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerného pracovného času požadovaného čl. 6 písm. b) Smernice. Porušenie uvedených ustanovení Smernice tak podľa žalobcov zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za škodu spôsobenú porušením únioového práva, ktorú si každý žalobca v predmetnom konaní uplatnil. Žalobcovia uviedli, že náhrada škody členským štátom spôsobená jednotlivcom porušením ich práva musí byť primeraná vzniknutej škode a je na vnútroštátnom súde dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určil, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ktorý odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v čl. 6 písm. b) Smernice v dôsledku porušenia právnej normy Únie, mu bude uhradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a aby definoval pravidlá týkajúce sa výpočtu tejto náhrady. Pod škodou treba pritom podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ rozumieť škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v čl. 6 písm. b) Smernice rešpektovaný. Dlhodobé nerešpektovanie určeného únioového týždenného pracovného času podľa Smernice sa môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ich ochrane práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Žalobcovia ďalej uviedli, že v dobe, v ktorej je ako hasič z dôvodu pracovnej pohotovosti nútený stráviť čas na pracovisku nad 48 hodinový týždenný pracovný čas, nemôže voľne disponovať so svojím časom, venovať sa sebe, rodine, oddychovať, regenerovať svoje sily atď., t. j. nemôže využívať tento čas pre seba a reálne napĺňať právo na odpočinok, zotavenie a nutnú regeneráciu. Žalobcovia mali za to, že iba dodržiavanie denného a týždenného odpočinku poskytuje skutočnú záruku ochrany zdravia zamestnancov. Podľa žalobcov v slovenskom právnom poriadku neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením únioových práv jednotlivcov a ani pravidlá, použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. Žalobcovia odvolávajúc sa na povahu škody, ktorá má nemajetkovú povahu ako aj na podmienky jej uplatnenia mal za to, že v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa ust. §§ 11-13 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú obsahom a účelom najbližšie ustanovenia k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia únioového práva. Žalobcovia mali za to, že túto škodu je možné nahradiť v peniazoch. Podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa Občianskeho zákonníka sú zásadne identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime únioovej zodpovednosti, keďže sa rovnako predpokladá, že existuje zásah objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, ide o zásah, ktorý je neoprávnený a existuje príčinná súvislosť medzi uvedenými podmienkami. Povaha konania o náhradu nemajetkovej ujmy spĺňa aj požiadavky zásad únioového práva na rovnocennosť s prihliadnutím na náhrady poskytované vnútroštátneho súdu ako aj efektivity, nakoľko nejde o konanie, ktoré by prakticky znemožňovalo alebo nadmerne sťažovalo získanie náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie únioového práva jednotlivca pred slovenským súdom. Súd priznáva náhradu nemajetkovej ujmy podľa vlastnej úvahy zohľadňujúc všetky okolnosti prípadu. Žalobcovia sa nestotožnili s tvrdením žalovaného, že tabuľky priložené v prílohe žaloby nie je možné považovať za dôkaz, nakoľko táto evidencia obsahuje tak plánované hodiny ako aj skutočne odpracované hodiny bez času služobnej pohotovosti. Výpis dochádzkového systému SAP prestal byť podľa žalobcu plánovaným rozvrhom služobného času hneď po ukončení daného mesiaca, keď nadriadený skutočne odpracované hodiny žalobcu za daný mesiac (bez času služobnej pohotovosti) potvrdil do evidencie systému SAP. Údaj o rozdiele medzi plánovaným a skutočne odpracovaným časom potvrdzuje jeho reálne odpracované hodiny (bez času služobnej pohotovosti), a teda neopodstatnenosť námietky žalovaného. Práve na základe údajov zo softvéru SAP sa u príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR vypočítava každý mesiac ich služobný príjem. K argumentom žalovaného, ktoré sa opierali o rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019 žalobcovia uviedli, že predmetom tohto konania bol síce obdobný nárok ako nárok uplatnený žalobcom, ale petit žaloby bol rozdielny, keď si subjekt vystupujúci ako žalobca v konaní pred Okresným súdom Stará Ľubovňa stanovil formu a rozsah náhrady škody presným výpočtom, ktorý v súdnom spore spôsoboval problém, nakoľko žalovaný tomto spore tvrdil, že ide o mzdový nárok. Každý žalobca v konaní prebiehajúcom na Okresnom súde Pezinok pritom stanovil formu a spôsob náhrady škody paušálnou sumou bez konkrétneho výpočtu.

Argument žalovaného, že žalobcovia neupozornili svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv a nepožiadal ho o náhradu škody, t. j. nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody, je podľa žalobcov v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Žalobcovia mali za to, že v ich prípade boli splnené podmienky na to, aby sa domáhal peňažnej satisfakcie, nakoľko táto prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Podľa žalobcu žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov neprichádzajú do úvahy vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát. Rovnako podľa žalobcu neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia. Zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Námietka premlčania je podľa žalobcov bez právneho významu, nakoľko žalobcami uplatnený nárok je v paušálnej výške 5.000,- eur a nejde o nárok za jednotlivé mesiace. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, ktorý žalobcami uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za zjavne neprimeranú s ohľadom na výšku náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, poukázali žalobcovia na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (Krajského súdu Banská Bystrica) a na právoplatné súdne rozhodnutia, ktorými bola v obdobnej veci právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike za porušenie práva EÚ vo výške od 2.500,- eur do 4.759,99 eur. Žalobcovia sa nestotožnili s výpočtami žalovaného, na základe ktorých spochybnil skutočnosť, či v referenčnom období došlo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času.

6. Žalovaný v zásade identických vyjadreniach k vyjadreniu žalobcov (duplika), zotrval na svojich vyjadreniach a tvrdeniach, najmä tvrdil, že článok 6 Smernice bol transponovaný správne. Žalovanému nebolo zrejmé, ako mohla žalobcom vzniknúť ním uplatnená škoda, ktorú odôvodňovali tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy aj odmeňovaný. Podľa žalovaného nie je rozhodujúci plán služieb hasičských jednotiek, ale to, koľko času konkrétny príslušník strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Žalovaný naďalej považoval výšku žalobcami uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú, a to aj vzhľadom na výšku náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov. Žalobcovia podľa žalovaného nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú každý žalobca požaduje. Žalovaný namietal výšku žalobcami uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy aj vzhľadom na rozhodovanie súdov v obdobných veciach. Žalovaný opätovne namietol aj nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie.

7. Tunajší súd následne uznesením zo 17. júla 2023 č. k. 48 C 18/2022-94 konania vtedy vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 48 C 18/2022 (U.. W. Z.), sp. zn. 48 C 19/2022 (Z.. P. K.), sp. zn. 48 C 20/2022 (E.. O. L.), sp. zn. 48 C 21/2022 (Z.. I.. A. T.), sp. zn. 48 C 22/2022 (E.. O. L.), sp. zn. 48 C 22/2022 (E.. O. L.), sp. zn. 48 C 23/2022 (D.. O. Š.) a sp. zn. 48 C 24/2022 (A.. I.. Z. I.); za účelom ústneho prejednania veci, spojil na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 48 C 18/2022. Uvedený postup súd odôvodnil tým, že v rámci prípravy pojednávania postupom podľa § 167 Civilného sporového poriadku, po preštudovaní jednotlivých podaní strán sporu dospel k záveru, že obsahom jednotlivých nárokov sú zhodné skutkové a právne skutočnosti, ako aj, že ide o úzko špecifický okruh žalobcov, ktorí sú zastúpení totožným advokátom a žaloby smerujú voči totožnému povinnému subjektu. Ust. § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v súvzťažnosti s čl. 17 Civilného sporového poriadku, kladie dôraz na rýchlosť, hospodárnosť a efektívnosť konania. Súd má za to, že spojením veci za účelom ich ústneho prejednania, možno docieliť práve rýchlosť a hospodárnosť konania. Súd preto spojil konania, ktoré sú obsahovo zhodné, a ktoré boli pridelené jednému zákonnému sudcovi, na spoločné konanie za účelom ich ústneho prejednania. V nadväznosti na priebeh ústneho prejednania veci následne súd zváži ďalší procesný postup.

8. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 31. októbra 2023 s tým, že žalobcov poučil o možnosti dostaviť sa na pojednávanie v individuálnych časoch a s tým, že ak by bolo pojednávanie z akýchkoľvek dôvodov zmarené, uskutoční sa v náhradnom termíne 7. novembra 2023.

9. Žalobcovia predložili 23. októbra 2023, resp. 24. októbra 2023 súdu výpočet priemerného týždenného pracovného času vypracovaný v súlade s čl. 6 Smernice, vo vzťahu ku každému jednému zo žalobcov (č. l. 105-139, 146-159). Podanie žalobcov bolo žalovanému doručené na vedomie 25. októbra 2023 (č. l. 165).

10. Súd sa ešte pred nariadením pojednávania vo veci samej vysporiadal s otázkou, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže v predmetnej veci konať a rozhodnúť, a to aj s ohľadom na námietky vznesené v priebehu sporu žalovaným. Žalovaný vo svojich vyjadreniach vzniesol námietku právomoci tunajšieho súdu predmetný spor prejednať a rozhodnúť a z toho dôvodu navrhoval, aby súd konanie zastavil. Podľa ust. § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „Civilný sporový poriadok“) súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Žalobcovia svoj nárok na náhradu škody uplatnenej v predmetnom konaní odvodzujú od toho, že im škoda vznikla v dôsledku porušenia práva Únie. Tento spor je pritom potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, ktoré podľa cit. ust. § 3 Civilného sporového poriadku prejednávajú a rozhodujú vnútroštátne súdy. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ (porovnaj napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-429/09 z 25.11.2020 vo veci Günter Fuß c/a Stadtt Halle) vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Jedine všeobecný súd je oprávnený a zároveň aj povinný rozhodnúť o tom, či bola jednotlivcovi spôsobená škoda nesprávnym prebratím práva Európskej únie resp. jeho nerešpektovaním a zároveň aj o tom, v akej výške dotknutá škoda vznikla. Z toho dôvodu súd vyhodnotil námietku žalovaného ako nedôvodnú.

11. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu, a to najmä tabuľkovým prehľadom služieb žalobcov a ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom.

12. Žalobca 1/ Z.. U.. W. Z. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Svoje zamestnanie vykonávam na Okresom riaditeľstve HaZZ v Pezinku už 11 rokov, funkčné zaradenie - hasič záchranár. Čo sa týka pracovného času, nastupovali sme s tým, že odpracujeme 24 hodinovú smenu a následne máme 2 dni voľna, čo je v rozpore s tým, že odpracujem 24 hodín, z toho 16 hodín výkon práce a 8 hodín ako pohotovosť na pracovisku, kde tieto hodiny nám nie sú zarátane do celkového pracovného fondu. Tým pádom je ovplyvnená doba regenerácie, lebo počas 8 pracovných hodín môžeme byť povolaný na výjazd, ktorý musíme zrealizovať do 1 minúty, kde vlastne protistrana argumentuje tým, že tých 8 hodín máme priestor na spánok alebo regeneráciu, čo vzhľadom na možný výjazd do 1 minúty nie je možné. V rámci smeny sa raz mesačne dostávame na operačné pracovisko resp. riadiace pracovisko, kde preberáme výjazdy z Bratislavy. Tam tiež nie je možná počas pohotovosti regenerácia, keďže ide o pracovisko, kde sa nachádza nadmerné množstvo elektroniky t.j. 3 počítače, 4 telefóny, vysielačky, chladnička atď. Kde by som chcel zdôrazniť veľmi nekvalitný čas oddychu. Následne počas 48 hodín, ktoré sú brané ako voľno, môžeme byť / sme povolávaní na rôzne výcviky , školenia a iné aktivity v rámci práce. Tieto pracovné činnosti môžu byť vykonávané 8 hodín po ukončení 24-hodinovej zmeny. Službu vykonávam od 7. hod. ráno do 7. hod ráno nasledujúceho dňa. Spojenie tejto nedostatočnej regenerácie a následných dodatočných školení, vyplýva z toho rozbitý týždeň, pokiaľ ide o voľnočasové aktivity, alebo čas s najbližšími. Za tieto školenia a iné pracovné úlohy navyše oproti naplánovanému pracovnému času, dostávame namiesto peňažnej náhrady ďalšie hodiny voľna navyše, ktoré si ale v reálnej situácií nevieme až tak uplatniť, resp. dochádza k paradoxnej situácií, kedy pri odpracovaní plných zmien nám dochádzalo k rozdielu, kde nám vyskočili hodiny , ktoré nám odpracované chýbali. Myslím to tak, že sa to prejaví neodpracovaným pracovným fondom, aj keď sme tento čas značne prekročili. V mojom prípade ma tento pracovný čas ukracuje o zmysluplné trávenie času, nakoľko aktívne športujem, neviem si naplánovať aktivity s priateľmi a partnerkou. Okrem iného sa starám o svoju starú mamu, ktorá je odkázaná na moju pomoc a v dôsledku predchádzajúcich tvrdení, musím veľmi citlivo zaobchádzať s časom, aby som svoju prácu vykonával dobre, ako aj povinnosti voči rodine, čo ma dostáva do stresu a psychického tlaku. Na otázku PZ žalobcu, odpočinok, ktorý máte po 24 hodinovej zmene, teda tých 48 hodín, považujete ho za dostatočný na regeneráciu, uvádza: Nepovažujem, nakoľko v rámci pohotovosti na pracovisku ako som už spomenul, musíte byť do 1 minúty schopný výjazdu, čo sa odzrkadľuje na kvalite regenerácie, pri možných nočných výjazdoch sa rozbíja celkový čas oddychu, kde nasledujúce dni neviete dosiahnuť kompenzáciu. Na otázku PZ žalobcu, počas 2 dní voľna, viete rozvíjať osobné, priateľské vzťahy, s priateľkou a rodinou, alebo máte pocit, že sa sociálne väzby roztrhajú vzhľadom na čas, ktorý máte, uvádza: Udržiavať tieto väzby je zložitejšie, aj tieto aktivity. Aj keď som plánoval resp. myslel som si že počas 2 dní voľna bude jednoduché to naplánovať, tak som si neuvedomil, že následné školenia odborné kurzy, poprípade nadčasy môžu ovplyvniť kvalitu voľného času, resp. vzťahov s priateľmi partnerkou a rodinou. Na otázku PZ žalobcu, či pociťuje prejav nedostatku oddychu aj na zdraví, uvádza: V mojom osobnom prípade pociťujem zvýšenú únavu, ktorú

sa ale snažím v rámci voľného času kompenzovať voľnočasovými aktivitami, ktoré mi dokážu resp. dokážem načerpať energiu a to sa následne zasa bije s vykonávaním mojej práce, resp. pracovného nasadenia, takže je to kolobeh. Na otázku PZ žalovaného, či pred podaním žaloby vyvinul nejakú aktivitu aby túto situáciu riešil, uvádza: keďže jednotlivec v rámci systému veľa nezmôže, tak s kolegami vedieme dlhodobú diskusiu. Od nadriadených prichádzala zväčša reakcia zľahčovania, resp. rôznych výziev na zmenu povolania, čo mi príde s ohľadom na to, že prácu nerobím pre peniaze, ale myslím si, že ju berieme ako poslanie, práca nás napĺňa a považujeme ju za zmysluplnú v rámci spoločnosti. Keď prebiehali rozhovory s odbormi, 6-7 rokov dozadu, naše pripomienky neboli vypočuté a v podstate je tento fakt s pracovným časom ignorovaný už veľmi dlho. Keď sme zaregistrovali iniciatívu kolegov z Košíc, tak sme sa ohľadne tejto problematiky s nimi spojili a prediskutovali a následne sme konali. Na otázku PZ žalovaného: Aby opísal ako prebieha pracovná pohotovosť v čase kedy nemá výjazd, uvádza: Do času pohotovosti sa riadime denným poriadkom, keďže denná pohotovosť je nadstavená od 10 hod večer do 6 hod ráno. Nie každý je nadstavený na oddych zrovna v tomto čase. Keď pociťujem únavu, tak si idem na chvíľu oddýchnuť do miestností na to určených. Na otázku súdu: v akej frekvencii sa vyskytujú školenia a iné vzdelávacie aktivity, uvádza: Je to individuálne, na periodickej báze, konkrétne posledné mesiace som absolvoval opakovane kurz prvej pomoci, povodňový výcvik, krovinorezy, výšková technika a mnohé iné. Školení sa vie veľa nazbierať. Na otázku súdu, či v sledovanom období utrpel nejaký úraz, alebo zranenie uvádza. Nepovedal by som zranenia, nakoľko sa snažím udržiavať v zdravej kondícií primeranej môjmu povolaniu. Na otázku súdu či vyhľadal, čo sa týka problému s odpočinkom odbornú pomoc uvádza: Mám kamaráta farmaceuta, s ktorým som sa radil v rámci pohotovosti na pracovisku, je pre ľudí ktorý majú horšie tendencie k oddychu, problém si kvalitne oddýchnuť, zregenerovať. Bolo mi poradené doplnenie magnézia ako aj voľnopredajných doplnkov výživy. Na otázku súdu, či má deti, odpovedá: nie. Na otázku súdu aký má vzťah s blízkou rodinou uvádza: Spomínal som, že sa starám o starú mamu a to v dôsledku, keďže nemám otca. Mama ma mala v mladom veku, takže moju výchovu zobrala na seba stará mama a starý otec, kde starý otec už nežije a moja stará mama, ako osoba s chronickou chorobou, potrebuje moju asistenciu v rámci jej fungovania. Má 76 rokov. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

13. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 1/ (č. l. 105-111) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 1/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 5/2020, 7/2020, 9/2020, 11/2020, 12/2020, 1/2021, 2/2021, 5/2021, 6/2021, 7/2021, 9/2021, 10/2021, 12/2021, 1/2022, 2/2022, 5/2022, 6/2022, 8/2022, 9/2022 a 10/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 1/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 1/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

14. Žalobca 2/. Z.. P. K. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Pracujem na Okresom riaditeľstve HaZZ v Pezinku, vykonávam funkciu technik, strojník, inšpektor. Pracujem v zbore viac ako 14 rokov. Pracujeme každý tretí deň v 24 hodinových zmenách. 24 hodín pracujem, 2 dni sme doma. Na otázku PZ žalobcu, z čoho pozostáva 24 hodinová zmena uvádza: 24 hodinová zmena pozostáva zo 16 hodín služobného výkonu a 8 hodín nočná pohotovosť na pracovisku. S tým, že do minúty musíme byť vonku z útvaru, či už je to v rámci 16 hodín alebo 8 hodinovej pohotovosti na pracovisku. Služobná pohotovosť nám nie je rátaná do fondu pracovného času. V tom čase musíme zotrvať na pracovisku, nemôžeme ho opustiť. Na otázku PZ žalobcu či považuje 2 dni voľna medzi službami ako dostatočné na regeneráciu uvádza: Nie, pretože chodíme aj mimo 24 hodinových služieb do práce na rôzne školenia, výcviky. Na otázku PZ žalobcu, či vie uviesť, koľko je povinný oddych po 24 hodinovej zmene, uvádza: Povinný oddych je 8 hodín, potom sme na telefóne, v pohotovosti, človek je v napätí, kedy bude musieť prísť do práce. Na otázku PZ žalobcu, či mal za posledný pol rok počas 2 dní voľna nariadené nejaké výcviky, alebo školenia, uvádza: Minulý týždeň som slúžil pondelok a štvrtok medzi tým som mal 2 dni zdravotné školenia. Mesiac dva dozadu sme mali v 2 týždňovom intervale 8 hodín týždenné povodňový výcvik. Tak isto mávame niekedy výjazd, tým pádom presluhujeme tých 24 hodín. Na otázku PZ žalobcu, počas 2 dní voľna, viete venovať voľný čas rozvoju priateľských a rodinných vzťahov, teda aký je dopad takto rozvrhnutého pracovného času na Váš súkromný život, uvádza: Ako som spomínal, človek je tie 2 dni stále v napätí. Som otec dvoch dcér, jednu dcéru mám s hendikepom 7 ročnú, má autizmus, kde je to ťažšie. Má striktne dané terapie (rozvrhnuté počas týždňa) chodíme na canisterapiu, hipoterapiu, ABA terapiu a muzikoterapiu. Na otázku PZ žalobcu, či mu ostáva čas na koníčky a relax, uvádza: voľnočasové aktivity som zredukoval na minimum, sebe sa venujem málo, kvôli deťom aj práci mám na seba málo času. Na otázku PZ žalobcu, aký vplyv má tento kolobeh

na Váš zdravotný stav, uvádza: Zdravotné ťažkosti nemám žiadne, človek je v strese a napätí - neustále. Uvidím čo to prinesie do budúcnosti. Na otázku PZ žalovaného, aby opísal, ako prebieha pracovná pohotovosť v čase, kedy nemá výjazd, uvádza: Nočná pohotovosť začína o 22:00 a končí o 6:00 ráno, Máme, priestor na oddych, ale nie je to spánok, nakoľko musíme byť do minutý vonku. Pokiaľ nemáme výjazd oddychujeme na pracovisku. Na otázku PZ žalovaného v akej frekvencií sú výjazdy v rámci pohotovosti, uvádza: je to individuálne, niekedy nemáme žiadne, niekedy sú to aj 3-4 výjazdy. Niekedy výjazd trvá aj celú noc, niekedy aj presahuje pracovnú dobu, kým nás príde nová zmena vystriedať. Na otázku PZ žalovaného, či pred podaním žaloby vyvinul nejakú aktivitu, aby túto situáciu riešil, uvádza: Ja sám, osobne nie. Na otázku súdu, či situáciu riešili s odbormi uvádza, oficiálne nie. Konzultovali sme to s kolegami. Ak sme oficiálne s niečím prišli, nadriadení to zamietli. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

15. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 2/ (č. l. 112-118) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 2/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 5/2020, 9/2020, 10/2020, 11/2020, 12/2020, 2/2021, 7/2021, 8/2021, 9/2021, 11/2021, 2/2022, 3/2022, 5/2022 a 10/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 2/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 2/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

16. Žalobca 3/ E.. O. L. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Od októbra 1997 pracujem ako hasič na Okresnom riaditeľstve HaZZ v Pezinku, v práci som strávil viac, ako pol života. Práca ma baví, nakoľko nie je jednotvárna. Vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam odkazujem na žalobu. Môj služobný čas nie je zarátavaný do pracovného fondu. Na otázku PZ žalobcu, koľko hodín trvá zmena ako táto vyzerá odpovedá: Je to každý tretí deň od 7:00 hod rána do 7:00 hod rána nasledujúceho dňa. Následne je 48 hodín voľno. Zmena pozostáva z výkonu práce 16 hodín a 8 hodín pohotovosť na pracovisku. Počas pohotovosti sa nemôžem z práce vzdialiť. Ja som na pracovisku 24 hodín v kuse. Vychádzame iba na výjazdy. Tých 8 hodín pohotovosti nie je rátaných do môjho pracovného fondu. Na otázku PZ žalobcu, či považuje čas 48 hodín na regeneráciu za dostatočný uvádza, aj keby sa to mohlo zdať, nie je to dostatočné. Na otázku PZ žalobcu, koľko hodín trvá povinný oddych po 24 hodinovej zmene, odpovedá: Po 8 hodinách ma môžu znovu zavolať do práce. Na otázku PZ žalobcu, počas 1 a pol dňa voľna po 24 hodinovej zmene, stalo sa Vám, že Vám bol nariadený výcvik, alebo iné pracovné povinnosti, odpovedá: áno. Napríklad zdravotné školenie, kuriči, motorová píla, viazanie bremien a rôzne iné súvisiace s prácou. Za posledného pol roka sa to stalo 2 alebo 3 krát. Na otázku PZ žalobcu, ako pracovný čas vplýva na jeho súkromný, alebo rodinný život uvádza: rád by som rozvíjal rodinné vzťahy, ale nie je to možné , nakoľko som sa nejaký čas dozadu rozviedol s manželkou a deti boli jej zverené. Na otázku PZ žalobcu, či sociálne väzby s manželkou a deťmi sa v kontexte pracovného času dajú udržiavať, alebo sú tieto narušené, uvádza: Keď si aj človek chce naplánovať nejakú dovolenku, tak tŕpnem, či mi zavolajú z roboty, akoby som „visel na špagátiku.“ Na otázku PZ žalobcu, aký je vplyv pracovného času na jeho zdravie, napr. úrazy, uvádza: Momentálne neviem posúdiť, nakoľko niektoré zdravotné problémy sa môžu ukázať v budúcnosti. Na otázku PZ žalovaného, aby opísal, ako prebieha pracovná pohotovosť v čase, kedy nemá výjazd, uvádza: Nočná pohotovosť začína o 22:00 a končí o 6:00 ráno, Máme, priestor na oddych, ale nie je to spánok, nakoľko musíme byť do minutý vonku v prípade výjazdu a to vo dne aj v noci. Pokiaľ nemáme výjazd oddychujeme na pracovisku avšak je to oddych, ktorý nikomu neodporúčam, kvôli stresu, či bude výjazd. Je to také bdenie. Na otázku PZ žalovaného, či pred podaním žaloby vyvinul nejakú aktivitu. aby túto situáciu riešil, uvádza: odbory nám nefungujú, sám by som nič nedokázal, je to ako hádzať hrach na stenu. Až keď sme sa viacerí spojili, začalo to v Košiciach, tak sa niečo deje. Na otázku súdu, či rodinná situácia súvisí s jeho prácou, uvádza: Mal som pekné manželstvo, mali sme dve dcéry, avšak vždy keď si človek chcel niečo naplánovať, tak vždy to do toho vošlo niečo z práce. Staršia dcéra je ešte stále študent, teda vyživovaná osoba. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

17. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 3/ (č. l. 119-125) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 3/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 12/2019, 2/2020, 5/2020, 6/2020, 8/2020, 12/2020, 1/2021, 2/2021, 9/2021, 3/2022, 5/2022, 8/2022 a 10/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 3/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 3/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

18. Žalobca 4/ Z.. I.. A. T. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Pracujem na Okresnom riaditeľstve HaZZ v Pezinku. Pracujem tu 7 rokov, nastúpil som hneď po VŠ. Nastúpil som sem preto, pretože som vedel, že práca ma bude baviť. Keď som nastupoval, nikdy by som neveril, že nie všetok čas, ktorý tam odpracujem, bude započítaný do pracovného fondu. Prešli cca 2 roky, pokiaľ sme s kolegami začali riešiť túto otázku. Najprv sme to riešili medzi sebou. Keď sme oslovili vedenie, ich pohľad na vec bol taký, že keď sa nám nepáči „môžeme ísť pracovať do cukrárne." Toto mi povedal môj nadriadený, s ktorým som na túto tému chcel viesť debatu. Ako mladý človek, ma to vystrašilo. Bol to môj nadriadený a ja som túto prácu chcel robiť. Dozvedeli sme sa , že tento problém riešia kolegovia z Košíc, a teda sme to začali riešiť aj my, bol to pre nás impulz. Na otázku PZ žalobcu, či vie uviezť ako funguje v práci, (zmeny a voľno.) uvádza: Máme 24 hodinovú zmenu a následne máme mať 48 hodín voľno. Vieme, že v prvých 8 hodinách nás nemôžu zavolať do práce, ale potom nás môžu volať kedykoľvek, aj nás pravidelne volávajú, či už ide o rôzne školenia alebo dopĺňanie iných zmien, aby sedel počet pracovníkov na zmene. Toto sa deje pravidelne, hlavne v letných mesiacoch, kedy chodíme na rôzne zahraničné misie napr. Grécko. 24 hodinová zmena pozostáva zo 16 hodín výkonu a 8 hodín pohotovosti. Počas pohotovosti musím zotrvať na pracovisku, nemôžem odísť, táto pohotovosť mi nie je rátaná do pracovného fondu Na otázku PZ žalobcu, či považuje 48 hodín na oddych za dostatočné, uvádza: Nepovažujem, je to krátky čas na to, aby človek žil nejak sociálne, alebo rozvíjal rodinu. Na otázku PZ žalobcu, či je počas týchto 2 dní schopný psychicky a fyzicky relaxovať, oddýchnuť si, aby prišiel do práce pripravený na 100 %, uvádza: ťažko povedať, niekedy sa to dá, niekedy sa to nedá. Sú mesiace, kedy vieme, že chodíme zastupovať do práce na iné zmeny, väčšinou jar, leto. Človek je zvyknutý, že by mal mať dovolenku, u mňa to nie je reálne, z dôvodu, že pravidelne chodíme na zastupovanie. Ak si nejakú dovolenku naplánujem, aby som trávil čas so svojou snúbenicou a rodinou, na 80 % je to zrušená dovolenka. Na otázku PZ žalobcu, či sú mu počas 2 dní voľna nariaďované nejaké výcviky alebo iné pracovné povinnosti, uvádza: Áno, naposledy 2 týždne dozadu, čo bolo v rámci výcviku. Cca. 2 mesiace dozadu, keď boli kolegovia na zahraničnej misií, bol som pravidelne počas môjho voľna v práci, niekedy aj 2 krát do týždňa. Na otázku PZ žalobcu, či popri rozvrhu práce, ktorý uviedol, ostáva čas na rodinný a súkromný život resp. aký to má vplyv. Myslím, že tento vplyv by bol devastujúci asi na každý vzťah. Keď človek netrávi čas so svojou rodinou, dá sa to preklenúť po nejaký čas, avšak čo sa stane za pár rokov, to teraz neviem povedať. Na otázku PZ žalobcu, či má rozvrh pracovného času vplyv na jeho zdravie uvádza: Po fyzickej stránke je všetko v poriadku, to aj musím byť 100 % -tný, ale po psychickej stránke, aj keď si to človek neprizná, nabaľuje sa to, či už so snúbenicou, ktorá je tolerantná voči mojej práci, ale ako príklad uvediem: Mám invalidných rodičov, kde choroba prišla nečakane. S mamou musím chodiť pravidelne k doktorom, napr. s mamou k neurológovi. Poukazujem na to, ako vzdialené termíny človek bežne dostane, niekedy je to pol roka, ale medzitým mi zavolajú, že musím ísť do práce, alebo ostanem dlhšie v práci kvôli výjazdu. Potom nastáva zohnať kamaráta, ktorý pôjde s mamou za mňa, lebo sa musím obetovať kvôli mojej práci. Na otázku PZ žalovaného, ako prebieha pohotovosť, v čas keď nie je zásah, uvádza: Máme miestnosť, kde nám zamestnávateľ zabezpečil posteľ, avšak bez vybavenia (paplón, deka). Je to jedna miestnosť, cca 20 m2, tam spávame, teda odpočívame piati kolegovia. Táto miestnosť nespĺňa hygienické požiadavky, sú tam plesnivé steny a vydýchaný vzduch. Musím byť nachystaný do minúty ísť na výjazd. Predstavte si, že ak je náhodou výjazd do minúty sedíte v aute, predtým človek len bdel a musíte byť 100 % sústredený. Toto nepovažujem za spánok, ale skôr aktívny odpočinok. Napríklad uvediem: Každú ôsmu zmenu sme „u spojára", ten kto preberá hovory a vysiela posádky kolegov na výjazd. Ste teda v podobnej miestnosti, kde sú 4 počítače, 2 vysielačky, všetko stále zapnuté, vo vysielačkách počujete komunikáciu aj mimo svoj rajón. Tam už človek vôbec neodpočíva, len počúva. Keď sú kolegovia na výjazde a ja som na stanici, tak ideme pomáhať naším kolegom, ktorí idú na výjazd. Chystáme im techniku, keď už odišli zo stanice. Vždy čakáme, či nebudú potrebovať posilové jednotky - teda nás, čo sme zostali na stanici. Keď nás nepotrebujú a po ich návrate na stanicu, im pomáhame dať techniku do akcieschopnosti. Takto v skratke prebieha pohotovosť. Na otázku PZ žalovaného, či sa snažil pred podaním žaloby situáciu nejakým spôsobom riešiť, uvádza: snažili sme sa, či už s našim priamym vedením, alebo ako príklad uvediem: Raz som sa stretol so zástupcom odborov pánom Š. tuším, bol u nás na stanici niečo riešiť. Začal som ohľadom toho debatu, ale tá skončila tým, že na mňa zvýšil hlas a bolo nám povedané, že ak sa nám nepáči, nemusíme tam pracovať. Na otázku súdu, aby uviedol detaily jeho súkromného a rodinného života, uvádza: Deti nemám, mám snúbenicu, s ktorou sa snažíme o dieťa, rodičov mám oboch, mama invalidná dôchodkyňa vážne chorá, otec dlhodobo PN. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

19. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 4/ (č. l. 126-132) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 4/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 1/2020, 6/2020, 7/2020,

8/2020, 10/2020, 11/2020, 12/2020, 2/2021, 3/2021, 7/2021, 8/2021, 11/2021, 12/2021, 1/2022, 2/2022, 3/2022 a 5/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 4/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 4/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

20. Žalobca 5/ E.. O. L. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Pracujem na Okresnom riaditeľstve HaZZ Pezinok ako hasič - záchranár. V práci sme sa bavili o problémoch s našim pracovným časom, s tým, že pracujeme nad rámec, nie všetky odpracované hodiny sa nám zarátavajú do pracovného času. Keďže pracujem 24 hodín, z čoho sa nám zarátava do pracovného času iba 16 hodín a 8 hodín je pohotovosť, ktorú ale trávim na pracovisku. Na otázku PZ žalobcu, koľko voľna má po 24 hodinovej smene uvádza: Dva dni voľna. Povinný oddych po 24 h zmene je 8 hodín, ktorý je v zákone, po týchto 8 hodinách nás môžu stiahnuť do zamestnania, sme na telefóne a to v prípade ak je nejaký výjazd alebo mimoriadna situácia. Výcviky a školenia sú aj mimo pracovnú dobu počas tých dvoch dní, väčšinou sa to plánuje na ďalší deň. Stiahnutý do zamestnania som bol, keď skupina od nás špecializujúca sa na hasenie lesných požiarov bola v Grécku, v tom čase boli aj nejaké dovolenky. Na otázku PZ žalobcu, či je odpočinok 48 hodín dostatočný uvádza: Nie vždy. Počas odpočinku na pracovisku bývajú noci, kedy sme celý čas na výjazde, vtedy si vôbec neoddýchneme a potom aj počas nasledujúcich dní máme odpočinok prerušený. Cez tie dva dni voľna som stále na telefóne, nemôžem si nič plánovať, viac krát som bol stiahnutý do práce. Napríklad, aj počas prechádzky so synom. Tie dva dni sú voľné ale s určitými obmedzeniami. Na otázku PZ žalobcu, či počas dní voľna ostáva čas na súkromný a rodinný život, uvádza: Je to komplikované. Keď prídem domov, venujem sa synovi, je problematické rozvrhnúť si čas, keď každý máme aj svoje koníčky, mám aj povinnosti doma. Mojím koníčkom je práca. Niečo také, že by som išiel do posilňovne alebo niečo podobné, nie je časovo v mojich silách. Na otázku PZ žalobcu, či mu ostáva čas na manželku, kino, divadlo a pod., uvádza: Také vôbec neplánujem, je to tuším 5 rokov, čo sme niekde boli. Na otázku PZ žalobcu, či sa pracovný rozvrh podpísal na jeho zdraví, uvádza: zatiaľ nie, učím sa s tým vyrovnať. Z dlhodobého hľadiska mám odrobených 26 rokov, neviem povedať, čo sa môže prejaviť do budúcna. Na otázku PZ žalovaného, ako prebieha pohotovosť v čase keď, nie je zásah uvádza: Máme miestnosť, ktorá je určená na odpočinok, ktorý je chabý. Za 26 rokov nepoznám deň, kedy by som sa v noci niekoľko krát nezobudil s tým, že do minúty musím ísť na zásah. Niekedy zastupujem veliteľa, tým mám ešte zvýšenú zodpovednosť. V žiadnom prípade to nie je riadny oddych, ako keby som si ľahol a vedel, že ma nikto nebude budiť a kontaktovať. Na otázku PZ žalovaného, či sa v minulosti snažil tento stav riešiť, uvádza: Nie je v mojej kompetencii upozorňovať nadriadeného na to, čo by mal dodržovať, avšak dospeli sme k záveru, že je na čase to riešiť, po dohovore s kolegami. Sám by som v tomto systéme asi nič nezmohol. Na otázku PZ žalovaného, či sú výjazdy počas pohotovosti časté, pravidelné, uvádza: V našom okrese je to niekoľko krát do mesiaca, nie je to veľmi časté. Ale čo sa týka oddychu, pokiaľ sú mimoriadne situácie, vieme čo očakávať, napr. ak veľmi fúka, tak sme v napätí, kvôli padajúcim stromom. Sledujem predpoveď počasia, aby som sa pripravil. Na otázku súdu, aby sa vyjadril k svojmu rodinnému životu uvádza: Mám žijúcich rodičov, relatívne zdravých. Deti sa od malička stotožňujú s mojou prácou, aj keď niekedy je im ťažké vysvetliť, že hoci som im niečo sľúbil, z pracovných dôvodov to nemôžem uskutočniť. Musím deťom vysvetľovať, čo v práci robím a ako to funguje, že sa nedá neprísť do práce. Manželka si na to už po 3 rokoch zvykla, hoci nie je spokojná. Starší syn s nami nežije, je samostatný. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

21. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 5/ (č. l. 133-139) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 5/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 5/2020, 7/2020, 9/2020, 10/2020, 11/2020, 12/2020, 2/2021, 5/2021, 7/2021, 9/2021, 11/2021, 3/2022, 4/2022, 5/2022 a 7/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 5/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 5/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

22. Žalobca 6/ D.. O. Š. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Pracujem na Okresnom riaditeľstve HaZZ v Pezinku ako kapitán, teda veliteľ družstva. Pracujem v 24 hodinových zmenách, potom nasleduje 48 hodín voľno. Súčasťou mojej pracovnej doby je aj zúčastňovať sa školení a rôznych výcvikov. Tieto školenia a výcviky sú započítavané do pracovnej doby vo forme náhradného voľna, ktoré si musím následne vyčerpať. Do fondu pracovnej doby je

mi započítavaných 16 hodín a 8 hodín sa započítava ako pracovná pohotovosť, s čím nie som stotožnený, pretože si myslím, že odpracované hodiny 24 hodín by mali byť započítané celé. Taktiež do odpracovaných hodín sa mi nezapočítavajú nočné výjazdy, teda ak som na výjazde celú noc, nezapočítava sa mi to ako práca, ale mám len príplatok. Na otázku PZ žalobcu, z akých častí pozostáva pracovná smena, uvádza. 16 hodín práca, 8 hodín pohotovosť. Tých 8 hodín nám nie je rátaných do fondu pracovného času. V tom čase týchto 8 hodín nemôžeme opustiť pracovisko. Potom nasleduje 48 hodín voľna, z toho máme 8 hodín nárok na nerušený oddych zo zákona, avšak ak nastane nejaká mimoriadna situácia, tak to môže byť skrátené na 4 hodiny. Na otázku PZ žalobcu, či sú počas 48 hodín medzi dvoma pracovnými smenami nariaďované výcviky, alebo iné pracovné povinnosti, resp. či ho zamestnávateľ stiahol na pracovisko, uvádza: Takto striktne sa tých 8 hodín berie až v poslednej dobe. Dávnejšie bolo bežné, že som chodil do práce aj hneď nesledujúci deň. Aj tento mesiac som bol v práci počas tých dvoch dní na školení, koncom mesiaca som bol na rekondičnom pobyte. Chcel by som uviezť, že rekondičný pobyt nám tiež nezapočítavajú, aj keď je to súčasť našej práce. Na otázku PZ žalobcu, či považuje 2 dni voľna za dostatočný čas na regeneráciu, či sa vracia sa do práce oddýchnutý, uvádza: aj cez tie voľné dni ako veliteľ družstva kvázi pracujem, pretože plány sa neustále menia, prichádzajú nové školenia a výcviky, čo musím konzultovať s vedúcim OPT (operatívneho riadenia), alebo s riaditeľmi, čo obnáša aj to, že fyzicky musím prísť na útvar počas osobného voľna. Na otázku PZ žalobcu, či pri rozvrhnutí pracovného času, vie voľný čas venovať na rozvoj rodinného a súkromného života, uvádza: Ešte donedávna som športoval, všetko bolo viazané na cyklus 24/48 hodín. Nedalo sa to urobiť tak, ako by som chcel. Človek si uvedomí, že tretinu života prežil na útvare a nie s rodinou. U mňa sa to teraz dostalo do štádia, že riešim manželskú krízu a rozhodol som sa, že končím v zbore. Na otázku PZ žalobcu, či mu ostáva čas na koníčky a záľuby, kde by mohol psychicky a fyzicky zregenerovať uvádza: prvý deň sa spravidla oddychuje, ako veliteľ družstva mám vyššiu zodpovednosť, druhý deň sa dá riešiť niečo s rodinou. Mám vnúčatá. Na otázku PZ žalobcu, či mal pracovný rozvrh vplyv na jeho zdravie, uvádza: Mám v zbore odpracovaných 38 rokov, mal som 4 pracovné úrazy - 2 pri požiarnom športe a 2 pri výjazdoch. Samozrejme všeobecná únava z práce vplýva aj na rodinný život. Na otázku PZ žalovaného, či mal niektorý zo spomínaných pracovných úrazov (sa udial) za posledné 3 roky uvádza: Myslím si, že nie. Na otázku PZ žalovaného, či sa v minulosti snažil tento stav riešiť, uvádza: Ako veliteľ družstva som mal pravidelné mesačné sedenia s riaditeľom, ja osobne som poukazoval na nesprávne započítavanie našich odpracovaných hodín. Pamätám si, že toto započítanie bolo počas rokov 3 alebo 4 krát menené, vždy podľa kolektívnej zmluvy. Vždy som sa pýtal, aký je dôvod na to, aby nám bol počítaný pracovný čas podľa denných zamestnancov a keďže zbor funguje na nadriadenosti a podriadenosti, tam to vždy skončilo. O svojich aktivitách som informoval aj nadriadených. Na otázku súdu, aby sa vyjadril k rodinnej situácií uvádza: Som 30 rokov ženatý, máme 2 deti, dcéra je vydatá a má 2 deti. Syn žije ešte s nami, študuje 2. rok na VŠ. Rodičov už žiaľ nemám. Ako som uviedol, za posledných 30 rokov v práci som tretinu života strávil na útvare, a už je to cítiť na manželstve. Ako veliteľ družstva musím urobiť aj to, aby mužstvo držalo pokope, teda tráviť s nimi čas, čiže moje aktivity boli aj také, že som kolegom vždy pomohol, čo mi manželka často vyčítala, až to dospelo k manželskej kríze. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

23. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 6/ (č. l. 146-152) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 6/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 1/2020, 2/2020, 5/2020, 8/2020, 10/2020, 1/2022, 2/2021, 3/2021, 5/2021, 8/2021, 9/2021, 12/2021, 3/2022, 4/2022, 5/2022, 6/2022, 8/2022 a 9/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 6/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 6/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

24. Žalobca 7/ A.. I.. Z. I. v rámci svojho výsluchu postupom podľa § 195 Civilného sporového poriadku uviedol: Náš služobný čas nekorešponduje s Európskou smernicou. Nezapočítavajú nám služobnú pohotovosť na pracovisku do pracovného času. Na otázku PZ žalobcu, kde pôsobí a odkedy uvádza: Pôsobím na Okresnom riaditeľstve HaZZ v Pezinku ako veliteľ čaty od roku 2010 Nastúpil som k hasičom v roku 1996. Na otázku PZ žalobcu, ako vyzerá a koľko trvá jeho smena uvádza: 24 hodín sme v zmene, z toho sme 16 hodín vo výkone služby a 8 hodín sme v pohotovosti na pracovisku. Počas 16 hodín pracovného výkonu máme určený denný poriadok, ktorý pozostáva z prebratia zmeny ráno, odbornej prípravy, až po pohotovosť na pracovisku a následne od 6. rána do 7. rána - posledná hodina je príprava na odovzdanie zmeny ďalšej zmene, ktorá nasleduje. Počas pohotovosti sme stále na pracovisku, nemôžeme sa vzdialiť, je to tak aj v zákone. Pracovná pohotovosť nám nie je rátaná do fondu pracovného

času - služobného času, ani následné prerušenie, keď ideme na výjazd, nie je rátané. Následne máme 48 hodín voľno, z toho je 8 hodín povinný odpočinok, kedy nás zamestnávateľ nemôže povolať späť na pracovisko. Na otázku PZ žalobcu, či sa mu konkrétne stalo, že by mu bol počas 48 hodín voľna nariadený výcvik, alebo iné pracovné povinnosti, či bol stiahnutý na pracovisko, uvádza: stáva sa nám to v priebehu mesiaca, sú rôzne školenia a výcviky, plánované aj neplánované, prípadne aj výjazdy keď sa striedajú a vymieňajú ľudia. Stáva sa to bežne, avšak v poslednej dobe, ako sa začali riešiť tieto žaloby, mňa ako veliteľa čaty veľmi nepovolávajú. Na otázku PZ žalobcu, či počas 2 dní voľna medzi zmenami považuje čas na odpočinok za dostatočný, či na ďalšiu smenu príde oddýchnutý, uvádza: Je to individuálne, dá sa oddýchnuť, niekedy, keď je dlhotrvajúci zásah, sa služba ako keby natiahla, vtedy je to náročnejšie. Na otázku PZ žalobcu, aký vplyv na rodinný a osobný život má rozvrh pracovného času, uvádza: Ani moc nie, v rámci oddychu s tým, že som veliteľ, mám toho času trošku viac, nie som volaný tak často na tie výcviky, tým pádom sa môžem venovať aj rodine. Pokiaľ nepríde mimoriadna situácia, ako napr. situácia v Grécku, kedy sa dopĺňali pravidelne stavy. Na otázku PZ žalobcu myslíte, že Vaše sociálne väzby sú v dôsledku rozvrhu pracovnej doby v sledovanom období ovplyvnené. resp. narušené, uvádza: Ten pracovný čas , ktorý máme sa vypočítava z pracovného času denného zamestnanca, tým že sa nám nezapočítava pracovná pohotovosť do pracovného času, nám vzniká (v našom systéme plánovania je tak nadstavené) vzniká nedostatok odpracovaných hodín. Za mesiac môžem odrobiť 10 služieb, niekedy 11, podľa počtu dní v mesiaci. Môj pracovný čas sa vypočítava podľa fondu denného zamestnanca, teda 7 a pol hodiny a keď sa to vynásobí počtom pracovných dní, ten čas sa odpočíta od môjho pracovného času, vtedy vzniká situácia, že mám nedostatok odpracovaných hodín. Vznikajú mínusové hodiny a sme povinní prísť a tento nedostatok si odrobiť. Na otázku PZ žalobcu, či mu ostáva čas na koníčky v rámci fyzickej a psychickej regenerácie, uvádza: Ako kedy, ale keď človek musí vykrývať behom mesiaca tie hodiny, veľa času nám neostáva. Na otázku PZ žalobcu, či mal v žalovanom období pracovný úraz a ako sa to prejavuje na jeho zdraví uvádza: Ja som na tom celkom dobre, zranenia som nemal, môže sa s stať, že príde syndróm vyhorenia, kedy liečba psychického zdravia trvá dlhšiu dobu. Na otázku PZ žalovaného, či sa snažil pred podaním žaloby tento stav riešiť uvádza: Ako jednotlivec sa veľmi nemôžem brániť, tak sme sa dali do kopy, oslovili sme právnika a dovolávame sa práva EÚ. Na otázku súdu, aby sa vyjadril k svojim rodinným pomerom, uvádza: Rodičov mám obidvoch žijúcich, mám dve zdravé deti a milujúcu manželku. Dcéra akurát maturuje, stále s nami žije. Žalovaný tvrdené skutkové okolnosti nenamietal.

25. Z tabuľkového prehľadu služieb žalobcu 7/ (č. l. 153-159) mal súd preukázané, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 7/ prekročil rozsah 48 hodín v mesiacoch 12/2019, 2/2020, 7/2020, 9/2020, 10/2020, 11/2020, 1/2022, 2/2021, 3/2021, 6/2021, 7/2021, 10/2021, 3/2022, 4/2022, 6/2022, 7/2022 a 9/2022. V ostatných obdobiach žalobcu 7/ priemerný týždenný služobný čas neprekročil limit 48 hodín. V prípade žalobcu 7/ došlo za zohľadnenia 6 mesačného referenčného obdobia opakovane k prekročeniu týždenného maximálneho pracovného času. Žalovaný uvedenú žalobcom tvrdenú skutkovú okolnosť nenamietal.

26. Podľa čl. 7 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR (ďalej aj ako „Ústava SR“) Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl.120 ods. 2.

27. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

28. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

29. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

30. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

31. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

32. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

33. Podľa bodu 5 Preambuly Smernice všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času.

34. Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

35. Podľa čl. 2 ods. 2 písm. a) Smernice táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.

36. Podľa čl. 2 ods. 3 Smernice táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

37. Podľa čl. 2 Smernice na účely tejto smernice platia tieto definície: 1. „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou; 2.„čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

38. Podľa čl. 6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi, b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

39. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť: pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

40. Podľa § 85 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

41. Podľa § 85 ods. 2 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

42. Podľa § 86 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

43. Podľa § 86 ods. 2 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka

vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

44. Podľa § 92 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

45. Podľa § 92 ods. 2 písm. a) Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v mieste vykonávania štátnej služby.

46. Podľa § 103 ods. 5 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

47. Podľa § 122 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

48. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

49. Podľa § 122 ods. 3 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

50. Súd mal v danej veci preukázané, že v prípade žalobcov je daná ich aktívna vecná legitimácia v spore, nakoľko, ako bude odôvodnené nižšie, čl. 6 písm. a) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcovi práva, ktoré môžu jednotlivci uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, a teda poškodený pracovník má právo sa domáhať náhrady škody v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) Smernice priamo proti členskému štátu. Na základe uvedeného je následne možné vyvodiť aj pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v predmetnom spore, ktorú žalovaný v priebehu konania namietal. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcovi porušením práva EÚ, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Európska únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva EÚ členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt ale aj samotný štát a nie je vylúčené, aby za škodu spôsobenú jednotlivcovi zodpovedal popri verejnoprávnom subjekte aj samotný členský štát. V danom prípade si každý žalobca ako jednotlivec poškodený porušením práva EÚ uplatnil náhradu škody voči Slovenskej republike ako členskému štátu EÚ. Za daných okolností bolo potrebné zvážiť, kto a za akých okolností zodpovedá za vzniknutú ujmu. Nakoľko v danom prípade každý žalobca žaluje na tom podklade, že nedošlo k správnej transpozícii Smernice, štát - Slovenská republika ako zodpovedný subjekt, musí byť v konaní zastúpený tým ústredným orgánom štátnej správy, ktorý zodpovedá za faktickú implementáciu únijného práva do vnútroštátneho poriadku, do ktorého daná oblasť patrí, ktorým v súlade s ust. § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, do pôsobnosti ktorého patrí aj správa a riadenie Hasičského záchranného zboru SR. Z uvedených dôvodov súd vyhodnotil námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie v spore za nedôvodnú.

51. Žalovaný sa ďalej v priebehu konania bránil tým, že Smernicu nie je možné aplikovať na služobný čas hasičov, nakoľko títo patria medzi civilnú ochranu a z toho dôvodu, sú z pôsobnosti Smernice vyňatí. K uvedenej argumentácii žalovaného súd uvádza, že vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ je

potrebné konštatovať, že z rozsahu úpravy Smernice nie sú vyňatí ani hasiči, ako to tvrdil žalovaný v rámci svojej obrany. Súdny dvor EÚ konštatoval, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva EÚ s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže sa jedná o minimálnu požiadavku určenú na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto Smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú išlo vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (porovnaj body 33-35 a 38 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-429/09 z 25.11.2020 vo veci Günter Fuß c/a Stadtt Halle). Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že je možné Smernicu aplikovať aj na skutkový stav v predmetnom spore.

52. K námietke premlčania vznesenej žalovaným v priebehu sporu súd uvádza, že nárok žalobcu uplatnený žalobou nie je premlčaný. Súd mal preukázané, že žalobcovia si v konaní uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý je potrebné posúdiť ako právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Nárok žalobcov súd posudzoval v uvedenej trojročnej premlčacej dobe, pretože žaloba bola podaná na súd 22. decembra 2022, t. j. tri roky spätne, v ktorej časti nárok žalobcu premlčaný nie je.

53. Ako vyplýva z Ústavy SR právo EÚ má prednosť pred vnútroštátnym právom a súdy Slovenskej republiky majú povinnosť dodržiavať právo EÚ, ktorá povinnosť je výslovne zachytená aj v právnom poriadku Slovenskej republiky a vyplýva najmä z článkov 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR a vyplýva tiež z konštantnej judikatúry Súdneho dvora EÚ. Na zásade prednosti a tiež na zásade priameho účinku právnych noriem EÚ je založená zodpovednosť členského štátu aj v prípade chybnej aplikácie alebo opomenutia zo strany členského štátu. Priamu aplikovateľnosť ustanovení komunitárneho práva v prípade, ak je vnútroštátna norma v rozpore s právom EÚ, vysvetlil prvýkrát Súdny dvor EÚ v rozsudku C-106/77 zo dňa 09.03.1978 vo veci Simmenthal, keď uviedol, že priama aplikovateľnosť, o ktorú išlo v danom prípade, znamená, že predpisy práva Spoločenstva musia byť plne účinné a aplikovateľné jednotným spôsobom vo všetkých členských štátoch odo dňa nadobudnutia účinnosti a počas celej doby trvania ich platnosti. Tieto ustanovenia zakladajú s okamžitým účinkom práva a povinnosti pre všetkých, ktorých sa týkajú, či členských štátov alebo jednotlivcov, ktorí sú účastníkmi právnych vzťahov vyplývajúcich z práva Spoločenstva. Tento účinok sa vzťahuje aj na každý súd, ktorému bolo v rámci jeho právomoci predložené podanie a ktorého poslaním ako orgánu členského štátu je chrániť práva priznané jednotlivcom právom Spoločenstva. Podľa zásady prednosti práva Spoločenstva je účinkom z dôvodu nadobudnutia účinnosti priamo uplatniteľných ustanovení Zmluvy a aktov inštitúcií vo vzťahu k vnútroštátnemu právu členských štátov nielen strata použiteľnosti každého existujúceho ustanovenia vnútroštátneho predpisu, ktoré je s nimi v rozpore, ale vzhľadom na to, že tieto ustanovenia a akty sú neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku použiteľného na území každého členského štátu, pričom majú prednosť - aj zabránenie zavedenia nových vnútroštátnych legislatívnych aktov, ktoré sú nezlučiteľné s normami Spoločenstva. Z dotknutého rozsudku rovnako vyplýva, že každý vnútroštátny súd, ktorému bolo v rámci jeho právomoci predložené podanie je povinný v plnej miere aplikovať právo Spoločenstva a chrániť práva, ktoré toto právo priznáva jednotlivcom, pričom musí prípadne neaplikovať akékoľvek vnútroštátne ustanovenie právneho predpisu, ktoré je s ním v rozpore, bez ohľadu na to, či bolo prijaté skôr alebo neskôr ako predpis Spoločenstva. Priamy účinok je priznávaný primárnemu právu EÚ a pokiaľ ide o sekundárne právo EÚ majú priamy účinok nariadenia pod podmienkou, že pravidlá v nich obsiahnuté sú dostatočne jasné, presné a relevantné pre situáciu jednotlivého účastníka konania. Smerniciam ako právnym aktom EÚ, ktoré sú určené členským štátom a ktoré musia byť členským štátom transponované do vnútroštátneho práva, Súdny dvor EÚ priznáva priamy účinok s cieľom chrániť práva jednotlivcov a majú priamy účinok vtedy, keď sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné za predpokladu, že členský štát netransponoval smernicu do stanoveného termínu alebo ju netransponoval riadne. (porovnaj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Van Duyn proti Home Office). Smerniciam sa však priznáva len priamy vertikálny účinok, ktorý umožňuje jednotlivcovi, aby sa odvolával vo vzťahu k štátu na ustanovenie práva EÚ.

54. V danom konkrétnom prípade si žalobcovia odvodzovali svoj nárok na náhradu škodu od tej skutočnosti, že Slovenská republika netransponovala do slovenského právneho poriadku článok 2 a článok 6 písm. b) Smernice, resp. že Smernica nebola to slovenského právneho poriadku transponovaná správne, ktorá okolnosť bola medzi stranami sporná. Prostredníctvom transpozície smerníc sa do

vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EÚ vnášajú požiadavky únioného práva a dosahuje sa výsledok požadovaný úniovým zákonodarcom. Ustanovenia smernice musia byť prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby bola zachovaná ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. V danom konkrétnom prípade z Prílohy č. 4 k Zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore vyplýva, že do tohto zákona bola okrem iných prebratá aj Smernica. Súd na základe vykonaného dokazovania, oboznámením sa s okolnosťami daného prípadu a porovnaním čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice s relevantnými ustanoveniami Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore dospel k záveru, že Smernica nebola transponovaná správne, nakoľko sa do ustanovení Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore nepremietli ustanovenia Smernice, ktoré definujú pracovný čas ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou a tiež ktoré definujú čas odpočinku ako akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore rovnako priamo nedefinuje, že priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov nesmie prekročiť 48 hodín. Podľa Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore sa služobná pohotovosť nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času príslušníkov hasičského zboru, v dôsledku čoho prichádza pravidelne k jeho prekračovaniu. Takúto právnu úpravu nie je možné považovať za súladnú s článkom 2 a článkom 6 písm. b) Smernice. Žalovaný sa v priebehu konania bránil tým, že dotknuté ustanovenia Smernice nemusia byť zahrnuté priamo len do textu Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore ale tieto môžu byť transponované aj do iných podzákonných predpisov resp. kolektívnych zmlúv, pričom odkazoval na Kolektívne zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na roky 2019-2020, 2021 a 2022. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru SR služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je považovaná za súčasť služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru SR, čím je daný rozpor medzi Zákonom o Hasičskom a záchrannom zbore a čl. 6 písm. b) Smernice. Je pravdou, že Smernica v kapitole 5 upravuje odchýlky a výnimky, ktoré môžu členské štáty uplatniť vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností, avšak aj to len za súčasného zachovania náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Čo sa týka protipožiarnych služieb, odchýlky sa nesmú týkať maximálne stanoveného týždenného 48 hodinového pracovného času, keďže štátna služba žalobcu nevykazuje žiadne osobitosti, ktoré by v štandardnom režime fungovania v rámci plnenia úloh zboru podľa Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore mali zakladať výnimku z pôsobnosti Smernice podľa jej článku 17. Súd po vykonanom dokazovaní považoval za jednoznačné, že v priebehu konania bolo preukázané, že bez ohľadu na to, akým spôsobom bola Smernica do slovenského právneho poriadku transponovaná, každý žalobca súdu preukázal, že v jeho prípade dochádza k faktickému stavu, kedy jeho služobný čas prekračuje Smernicou určený maximálny limit, ktorý je 48 hodín týždenne. Z toho dôvodu nie je možné tvrdiť, že Smernica bola do slovenského právneho poriadku transponovaná správne, keďže sa jej uplatňovaním nedosahuje stav požadovaný Smernicou, ktorým je zabezpečiť pre zamestnancov zvýšenú ochranu a zlepšenie bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ktoré by sa nemali podriaďovať čisto ekonomickým úvahám.

55. Žalobcovia sa v predmetnom konaní domáhali, aby im súd voči žalovanému priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko mali za to, že porušením čl. 6 písm. b) Smernice dochádza na ich strane k vzniku nemajetkovej ujmy tým, že bolo zasiahnuté do ich práva na zdravie, fyzickú a morálnu integritu a práva na odpočinok.

56. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby posúdil, či boli naplnené úniové podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu za ujmu, ktorá bola spôsobená jednotlivcovi. Ako vyplýva z rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ, na to, aby sa dalo uvažovať o vzniku zodpovednosti členského štátu za porušenie právnej normy EÚ je potrebné, aby boli kumulatívne splnené nasledovné podmienky: 1.) cieľom porušenej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, 2.) porušenie takejto normy muselo byť dostatočne závažné a 3.) medzi porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom musí existovať priama príčinná súvislosť (porovnaj napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-429/09 vo veci Günter Fuß c/a Stadtt Halle, C-118/08 Transportes Urbanos y Servicious Generales). Tieto tri podmienky musia byť splnené aj vtedy, ak škoda bola spôsobená v dôsledku nečinnosti členského štátu, t. j. netranspozície smernice, ale aj vtedy, keď škoda bola spôsobená v dôsledku prijatia legislatívneho alebo administratívneho aktu, ktorý bol prijatý v rozpore s komunitárnym právom, a to bez ohľadu na charakter subjektu, ktorý tento akt prijal. Zodpovednosť štátu v prípade porušenia práva EÚ je absolútna a objektívna a členský štát nemá

k dispozícii žiadne exkuplačné ani liberačné dôvody, a to opäť bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil.

57. Zo znenia článku 6 písm. b) Smernice možno jednoznačne vyvodiť, že účelom tejto právnej normy bolo priznať jednotlivcovi práva, pričom v konkrétnosti ide o právo zamestnanca v EÚ, aby jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračoval hranicu 48 hodín. Aj žalobcovia sa tak majú právo dovolávať porušenia čl. 6 písm. b) Smernice voči žalovanému v dôsledku toho, že jeho pracovná pohotovosť sa nezapočítava do týždenného pracovného času, čo má za následok, že každý žalobca v niektorých obdobiach pracoval dlhšie ako 48 hodín týždenne. V danom konkrétnom prípade spĺňa čas, ktorý každý žalobca na pracovisku trávi, charakteristiky pracovného času, ako ho definoval Súdny dvor EÚ, podľa ktorého rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku, je tá skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. V dôsledku toho kvalifikácia pracovného času ako doby prítomnosti zamestnanca na pracovisku nemôže závisieť od intenzity činnosti pracovníka, ale vyplýva výhradne z jeho povinnosti byť k dispozícii zamestnávateľovi (porovnaj Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-14/04 vo veci Dellas). Súd mal v danom prípade preukázané, že každý žalobca trávil na pracovisku aj nad rozsah určených pracovných zmien čas, počas pracovnej pohotovosti, počas ktorej bol povinný byť prítomný na pracovisku a v prípade potreby byť do 1 minúty schopný opustiť miesto za účelom vykonania zásahu. Z uvedených dôvodov je preto potrebné aj čas pracovnej pohotovosti považovať za pracovný čas žalobcu. Členské štáty EÚ nemôžu jednostranne určovať rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice tak, žeby 48 hodinový pracovný čas viazali na nejakú podmienku, prípadne by ho určitým spôsobom svojvoľne porušovali. Akákoľvek právna úprava, ktorá umožňuje, aby bol týždenný pracovný čas dlhší ako 48 hodín vrátane pracovnej pohotovosti na pracovisku je v rozpore s požiadavkami čl. 6 písm. b) Smernice (porovnaj rozsudok Súdneho dvora EÚ C-397/01 vo veci Pfeiffer). Vzhľadom na to, že súd mal v predmetnom konaní preukázané, a to jednak tabuľkovým prehľadom služieb žalobcov ako aj z výsluchu žalobcov, že žalobcovia trávia na pracovisku po skončení riadnej služby v trvaní 16 hodín ešte čas pracovnej pohotovosti, počas ktorej musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku (na mieste výkonu práce), ktorú je potrebné v súlade s ustanoveniami Smernice považovať za pracovný čas žalobcu, že práva žalobcu sú s odkazom na čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice porušované. Na uvedenom nič nemení fakt, že žalobcovi je poskytovaná za čas pracovnej pohotovosti náhrada v súlade s ust. § 122 ods. 1 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a ani skutočnosti, na ktoré žalovaný v priebehu výsluchu žalobcu ako aj v jeho písomných podaniach poukazoval, že každý žalobca má možnosť si počas pracovnej pohotovosti oddýchnuť, resp. že o rozvrhnutí pracovného času už v čase nástupu do služobného pomeru vedel, resp. že na porušovanie jeho práv nadriadeného upozorňoval. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice prišlo v žalobcovom prípade opakovane, čo u neho zakladá právo domáhať sa vyvodenia zodpovednosti orgánov Slovenskej republiky s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.

58. Súd mal preto za to, že porušenie práv žalobcov vyplývajúcich z čl. 6 písm. b) Smernice je potrebné považovať za dostatočne závažné, a to jednak vzhľadom na základný účel Smernice, ktorým je zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti pri organizácii pracovného času, ako aj vzhľadom na to, že ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu. Zároveň ide o také porušenie práva Európskej únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Základ nároku žalobcov je týmto daný.

59. Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody a spôsob jej výpočtu Smernica neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ však vyplýva požiadavka, aby náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva EÚ bola primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Je potrebné, aby vnútroštátne súdy zabezpečili, že zvolený spôsob náhrady škody bude v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie) a so zásadou efektivity. Zásadu ekvivalencie pritom treba vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, t. j. dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý pre neho vyplýva z únionej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol

uplatniť nárok založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez únijného prvku. Zásadu efektivity je potrebné chápať v tom zmysle, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá únijné právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných únijným právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Je na vnútroštátnych súdoch, aby za dodržania uvedených zásad určili formu odškodnenia a pravidlá a spôsob výpočtu náhrady škody spôsobenej porušením normy EÚ. V danom konkrétnom prípade sa žalobcovia domáhajú voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy. Nakoľko ani právny poriadok Slovenskej republiky neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla jednotlivcovi porušením práva EÚ, mal súd za to, že povaha konania o náhradu nemajetkovej ujmy spĺňa požiadavky zásad únijného práva na rovnocennosť s prihliadnutím na náhrady poskytované vnútroštátneho súdu ako aj efektivity, nakoľko nejde o konanie, ktoré by prakticky znemožňovalo alebo nadmerne sťažovalo získanie náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie únijného práva jednotlivca pred slovenským súdom.

60. Vznik ujmy pritom žalobcovia odvodzovali od toho, že tým, že pracovali nad maximálny týždenný pracovný čas vyplývajúci z čl. 6 písm. b) Smernice bolo zasiahnuté do ich osobnostných práv, a to najmä práva na zdravie, práva na fyzickú a morálnu integritu a práva na odpočinok, pričom mali za to, že v danom prípade je primerané, aby im súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,00 eur. Žalovaný žalobcom uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za neprimeranú, pričom odkazoval na výšku náhrad, ktoré sú poskytované slovenskými súdmi pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy obetiam trestných činov.

61. Súd po posúdení okolností prejednávanej spojenej veci dospel k záveru, že je odôvodnené okolnosťami veci, aby ujma, ktorá bola žalobcom zo strany žalovaného spôsobená tým, že bolo porušené ustanovenie Smernice upravujúce maximálny rozsah týždenného pracovného času, im bola nahradená v peniazoch, nakoľko nahradenie vzniknutej ujmy iným spôsobom predpokladaným zákonom nepovažoval súd za účelné. S ohľadom na povahu práv, ktoré boli v danom prípade porušené, ako aj na okolnosti porušovania práva žalobcov, keď žalovaný ako členský štát EÚ neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6 písm. b) Smernice, žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov a ani morálna satisfakcia neboli vzhľadom na subjekt zodpovednosti na mieste. Nemajetkovú ujmu nie je podľa názoru súdu možné nahradiť inak aj z toho dôvodu, že uplynutý čas už nie je možné žalobcovi vrátiť a ani nie je možné, aby ho strávil inak. Práve peňažnú náhradu považoval súd v danom prípade za spôsobilú formu odškodnenia vzniknutej ujmy. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe súdu, ktorý o jej priznaní rozhoduje, čo však neznamená, že existuje priestor pre svojvôľu, či arbitrárnosť. Súd musí na základe vykonaného dokazovania ustáliť, či ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik musí pritom tvrdiť a doložiť žalobca, ktorý nesie dôkazné bremeno. Súd musí pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadať aj na iné kritériá, ako sú kritériá uvedené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu, ktorý musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. (porovnaj uznesenie NS SR z 30. apríla 2008 sp. zn. 5 Cdo 126/2007).

62. Súd pri určení rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z tabuľkového prehľadu služieb žalobcov a z výsluchu žalobcov uskutočnených na pojednávaní konanom pred tunajším súdom 31. októbra 2023. Z tabuliek predložených žalobcami súd vyvodil, že pri určovaní pracovnej pohotovosti spolu s určeným pracovným časom dochádzalo v prípade žalobcov opakovane k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času v rozhodnom období. Žalobcovia tak prišili o hodiny voľného času, ktoré by inak mohli venovať rozvíjaniu svojich osobných, rodinných, priateľských aktivít, či aktivít, ktoré mohli byť venované fyzickej, psychickej relaxácii a odpočinku. Žalobcovia počas hodín pracovnej pohotovosti musia byť prítomní na svojom pracovisku, čo spôsobuje, že sú oddelení od svojho súkromného prostredia, pričom na tom nič nemení ani fakt, že nemusia byť aktívni počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že majú vytvorené podmienky na oddych. Žalobcovia počas celej doby, kedy sú prítomní na pracovisku počas služobnej pohotovosti, musia byť podľa zhodných výpovedí pripravení do 1 minúty vyraziť na zásah pre prípad, že bude vyhlásený poplach, ktorá okolnosť do značnej miery znižuje možnosť dostatočného a kvalitného odpočinku žalobcov. Na dôvažok prostredie, ktoré je pre žalobcov vytvorené za účelom oddychu na pracovisku, kedy je v jednej miestnosti umiestnených viacero postelí resp. sa žalobcovia zdržiavajú

v miestnosti s monitormi a výpočtovou technikou, nie je možné porovnávať s prostredím, ktoré majú žalobcovia vytvorené vo svojom domácom prostredí. Práve právo na odpočinok je potrebné v prípade žalobcov považovať za významné, a to najmä s ohľadom na to, že žalobcovia plnia v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy a o to viac vystupuje do popredia potreba, aby žalobcovia ako hasiči mali dostatok času na odpočinok a regeneráciu, dosiahnutie čoho bolo jedným z hlavných cieľov Smernice. Tým, že žalobcovia vykonávajú svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá práca vyžaduje, aby boli nepretržite dostupní a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do ich práva na súkromie, súčasťou ktorého je aj jeho právo na rodinný život.

63. Súd považuje za potrebné uviesť, že v predmetnej veci nejde o ojedinelý prípad, kedy bolo skonštatované porušovanie práv zamestnancov zo strany žalovaného na totožnom skutkovom a právnom základe. Porušovanie práv zamestnancov zo strany žalovaného na totožnom skutkovom a právnom základe (obdobie rokov 2014-2021) bolo aktuálne právoplatne skonštatované napr. Krajským súdom Banská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 46/2022, sp. zn. 15 Co 81/2022, sp. zn. 16 Co 11/2022, sp. zn. 16 Co 26/2022, sp. zn. 16 Co 36/2022, prípadne Krajským súdom Košice v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 20/2023, sp. zn. 5 Co 64/2022, sp. zn. 2 Co 56/2022; a mnoho ďalších. Zo strany žalovaného ide o systematické porušovanie práv zamestnancov.

64. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porovnaj najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

65. Je však potrebné uviesť, že aj keď súd v prejednávanej veci síce nemôže uplatniť sankčnú funkciu náhrady škody, pri určovaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy (reparácia škody nemajetkovej povahy) voľnou úvahou, skutočnosť, že zo strany žalovaného ide o systematické porušovanie práv zamestnancov, môže zohľadniť pre určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Vychádzajúc zo skutočnosti, že ide o dlhodobý neriešený problém (rozhodnutia citované v bode 63. reflektovali obdobie rokov 2014-2021), súd bol v kontexte individuálnych okolností sporu, avšak s prihliadnutím na dĺžku protiprávneho konania žalovaného, navyše ktorý neprijal žiadne opatrenia ani po tom, čo porušovanie práv zamestnancov bolo opakovane skonštatované všeobecnými súdmi; ochotný žalobcom priznať aj výrazne vyššiu sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jednotlivo uplatnených 5.000,- eur.

66. Súd však za primeranej aplikácie Čl. 2 Civilného sporového poriadku zohľadnil aktuálnu rozhodovaciu prax tunajšieho súdu, kedy tento žalobcom v obdobných (keď nie totožných) prípadoch priznával náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.500,- eur (napr. konania vedené tunajším súdom pod sp. zn. 47 C 2/2022, sp. zn. 47 C 3/2022, sp. zn. 8 C 64/2022, sp. zn. 4 C 60/2022, sp. zn. 45C 63/2022) a v snahe aby v podobných veciach nevznikali neodôvodnené rozdiely, ustálil ako základný nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.500,- eur, ktorý považoval za primeraný za každých okolností. Eventuálne individuálne skutkové odlišnosti, ktorý vyplynuli z výsluchu žalobcov následne súd zohľadní ako násobiaci faktor.

67. Súd má zároveň preukázané, že bola splnená aj tretia podmienka vyžadovaná na vznik zodpovednosti žalovaného za ujmu žalobcov, ktorou je príčinná súvislosť medzi porušením práva EÚ a vznikom ujmy na strane žalobcov. Súd mal preukázané, že v súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice dlhodobo dochádzalo k porušovaniu osobnostných práv žalobcov, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na súkromný a rodinný život. V súlade so všetkým vyššie uvedeným, v priebehu konania bolo preukázané, že napriek tomu, že z Prílohy č. 4 Zákona o Hasičskom zbore vyplýva, že týmto bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná Smernica, táto Smernica nebola transponovaná úplne, keďže do ustanovení Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore sa nepremietol čl. 6 písm. b) Smernice upravujúci maximálny rozsah pracovného času zamestnancovi

pracujúcich na území Európskej únie, čím vznikla na strane žalobcov ujma, ktorú je za splnenia vyššie popísaných podmienok, povinný mu nahradiť žalovaný.

68. V prípade žalobcu 1/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že sa stará o svoju starú matku, ktorá je odkázaná na jeho osobnú pomoc a opateru, ktorá blízkosť je znásobená skutočnosťou, že táto ho spolu s už nežijúcim starým otcom vychovávala, keďže matka ho porodila v mladom veku a otca nemá. Má horšie tendencie k oddychu, problém si kvalitne oddýchnuť, zregenerovať, ktorú skutočnosť rieši s priateľom - farmaceutom. Má 31 rokov. Súd preto prihliadol na rodinnú situáciu žalobcu 1/, jeho osobitný vzťah k starej matke, ktorej poskytuje opateru a uvedené individuálne skutočnosti považoval za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to o sumu 500,- eur, ktorú považoval za primeranú najmä s ohľadom na nižší vek žalobcu, kedy možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu, lepšie znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Žalobcovi 1/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.000,- eur.

69. V prípade žalobcu 2/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že je otec dvoch dcér, jednu dcéru (7 ročnú) má s hendikepom, má autizmus, táto má striktne dané terapie (rozvrhnuté počas týždňa), navštevuje s ňou canisterapiu, hipoterapiu, ABA terapiu a muzikoterapiu. Má 36 rokov. Súd preto prihliadol na rodinnú situáciu žalobcu 2/, najmä na jeho starostlivosť o zdravotne znevýhodnené maloleté dieťa a mal za to, že zásah do voľného času žalobcu 2/, a teda aj do jeho rodinného života, dosahuje výrazne vyššiu mieru intenzity. Uvedené individuálne skutočnosti považoval súd za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a preto žalobcovi 2/ priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v žiadanej sume 5.000,- eur.

70. V prípade žalobcu 3/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že je rozvedený, a to podľa svojho subjektívneho presvedčenia práve z dôvodu zásahov do jeho súkromného života. Má 46 rokov a dve deti. Súd zohľadnil zvýšenú intenzitu zásahu do rodinného života žalobcu 3/ (dve deti), žalovaným nespochybnenú príčinu rozvratu manželstva žalobcu 3/, a tiež skutočnosť, že žalobca je mierne vyššieho veku, a teda možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu už ťažšie znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Uvedené individuálne skutočnosti považoval súd za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to o sumu 1.000,- eur. Žalobcovi 3/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.500,- eur.

71. V prípade žalobcu 4/ súd nezistil také relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to s ohľadom na jeho vek (32 rokov) a rodinnú situáciu, kedy súd ustálil, že tento vedie v zásade šťastný partnerský život s perspektívou uzatvorenia manželstva a počatia dieťaťa. S ohľadom na nižší vek žalobcu 4/, možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu, lepšie znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Súd zvažoval zohľadniť skutočnosť, že tento má invalidných rodičov, ktorým poskytuje asistenciu, avšak z jeho výsluchu vyplynulo, že túto dokáže zabezpečiť alternatívnym spôsobom. Žalobcovi 4/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 2.500,- eur.

72. V prípade žalobcu 5/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že tento je ženatý, má 47 rokov a dve deti. Súd zohľadnil zvýšenú intenzitu zásahu do rodinného života žalobcu 5/ (dve deti), a tiež skutočnosť, že žalobca je mierne vyššieho veku, a teda možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu už ťažšie znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Uvedené individuálne skutočnosti považoval súd za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to o sumu 500,- eur. Žalobcovi 5/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.000,- eur.

73. V prípade žalobcu 6/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že tento je ženatý, má 62 rokov, dve deti, z toho jedno spolužijúce a vnúča. V súčasnosti prežíva manželskú krízu, ktorá je podmienená práve z dôvodu zásahov do jeho súkromného života; z uvedeného dôvodu mieni nastúpiť na predčasný dôchodok. Súd zohľadnil zvýšenú intenzitu zásahu do rodinného života žalobcu 5/ (dve deti, z toho jedno spolužijúce a vnúča), žalovaným nespochybnenú príčinu manželskej krízy žalobcu 6/, a tiež skutočnosť, že žalobca je vyššieho

(preddôchodkového) veku, a teda možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu už ťažko znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Uvedené individuálne skutočnosti považoval súd za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to o sumu 1.500,- eur. Žalobcovi 6/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 4.000,- eur.

74. V prípade žalobcu 7/ súd vzal do úvahy individuálne skutkové odlišnosti, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu, a to skutočnosť, že tento je ženatý, má 48 rokov a dve deti. Súd zohľadnil zvýšenú intenzitu zásahu do rodinného života žalobcu 7/ (dve deti), a tiež skutočnosť, že žalobca je mierne vyššieho veku, a teda možno prezumovať, že vzhľadom na biologicky podmienenú fyzickú kondíciu už ťažšie znáša obmedzenú možnosť fyzickej regenerácie. Uvedené individuálne skutočnosti považoval súd za dostatočne relevantné na to, aby pristúpil k zvýšeniu prejudikovaného základného nároku, a to o sumu 500,- eur. Žalobcovi 7/ súd priznal sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.000,- eur.

75. K námietke žalovaného, že žalobcom uplatnená výška náhrady nemajetkovej ujmy je vysoká s odkazom na náhradu ujmy, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov súd uvádza, že toto porovnanie nie je dobre možné, nakoľko v daných prípadoch ide o rozdielne skutkové okolnosti, pričom súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy neprevyšuje náhrady v prípadoch, na ktoré žalovaný v rámci svojich vyjadrení poukazoval.

76. V rozsahu prevyšujúcom súdom priznané sumy (body 68.-74.), súd žaloby žalobcov 1/ - 7/ ako nedôvodné zamietol.

77. Súd určil žalovanému v súlade s ust. § 323 ods. 3 Civilného sporového poriadku lehotu na plnenie 15 dní, tak ako žiadal žalovaný, nakoľko mal za to, že dlhšia lehota na plnenie bola v danom prípade odôvodnená spôsobom a komplikovanosťou úhrady zo strany žalovaného ako štátu a aj vzhľadom na to, že žalobcovia proti predĺženiu paričnej lehoty nemali výhrady.

78. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

79. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

80. Súd priznal žalobcom (ktorí tvoria v spore samostatné procesné spoločenstvo) v súlade s ust. § 255 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania jednotlivo vo výške 100%, ktorá bude každému jednému individuálne počítaná zo súdom priznanej sumy, nakoľko výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela na voľnej úvahe súdu. Žalobcov podľa názoru súdu nie je možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za nepredvídanie výsledku, ktorý závisel na úvahe súdu a procesný úspech je potrebné posudzovať len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

81. Záverom súd dopĺňa, že po vyhlásení a odôvodnení rozsudku vyhlásil uznesenie, ktorým jednotlivé priznané nároky za účelom vypracovania písomného rozsudku vylúčil na samostatné konania, s tým, že tieto budú vedené pod pôvodnými spisovými značkami. Vzhľadom na to, že súd dodatočne zistil, že uvedený postup nie je vzhľadom na softwarové vybavenie súdu možný, zvolený postup prehodnotil a uznesenie o vylúčení veci za primeranej aplikácie ust. § 237 ods. 2 Civilného sporového poriadku zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Pezinok.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov